

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHelsea 3-3878

NO. 197. — STEV. 197.

NEW YORK, MONDAY, AUGUST 22, 1932. — PONDELJEK, 22. AVGUSTA 1932

VOLUME XXXX. — LETNIK XXXX

FARMERSKI ŠTRAJK SE ŠIRI PO SREDNJEM ZAPADU

NA TISOČE FARMERJEV NE BO MOGLO PLAČATI DAVKOV, VSLED ČESAR BODO ŠOLE ZAPRTE

Farmerji ustavljajo mlekarske vozove. — Na cestah so še vedno barikade. — Dosedaj so že tri države prizadele vsled farmerske stavke. — Za sto funtov mleka zahtevajo \$1.80. — Pšenice ne bodo ceneje prodajali kot po dolarju bušelj. — Zupan Sioux City pravi, da je položaj zelo kritičen.

SIoux CITY, Iowa, 21. avgusta. — Ker traja farmerski štrajk že tri tedne in se neprestano širi, se je zdlo tukajšnjemu županu W. O. Hayesu potrebno izdati poziv na governerje sosednjih držav, naj se udeležijo konference, na kateri bodo razpravljali o položaju.

V pozivu je rečeno: — Sioux City je središče stavkarskega gibanja, ki se je začelo z naglico preirjskega ognja širiti po državah Srednjega zapada.

Brez pretiravanja rečem, da je v teh poljedelskih okrajih na tisoče farmerjev, ki to leto ne bodo mogli plačati nikakih davkov. Dosti šol to jesen sploh ne bo odprtih, dočim se bo vršil po ostalih le začasen pouk. Po mojem mnenju je zavladala velika kriza, ki ogroža ves narod.

Vse ulice, vodeče proti Sioux City, so zablokirane. Štrajk se je pričel dne 8. avgusta in bo najbrž trajal do 8. septembra.

Dosedaj še ni opaziti pomanjkanja živeža, toda pošiljanje živil od tukaj v druga mesta je popolnoma prenehalo.

DUNLAP, Iowa, 21. avgusta. — Tukaj se je vršilo veliko zborovanje, ki se ga je udeležilo nad dva tisoč farmerjev. Sklenili so, da bodo zablokirali vse ceste, ki vodijo proti Council Bluffs, Ia., in Omaha, Neb. Farmerji bodo toliko začasa zadrževali svoje pridelke, dokler ne bodo dobili zanje primerne cene.

Butlegarji so prenehali z operacijami, ker so se zbalili številnih piketov in navzočnosti državne policije.

Včeraj so farmerji ustavili velik truck ter vprašali voznika, kaj vozi. Odvrnil je, da vozi žganje. Ko so se prepričali, da je govoril resnico, so ga brez nadaljnjih ovir pustili naprej.

SIoux CITY, Iowa, 21. avgusta. — Predlog oblasti, da bi stavkujoči farmerji dovolili mlekarskim avtomobilom voziti mleko v mesto, pri farmerjih ni našel odmeva in bo najbrže povzročil nove resne nemire.

Voditelji National Farmers Holiday Association, ki so pričeli farmersko stavko, da bi zvišali cene poljskih pridelkov, so rekli, da bodo farmerji pustili skozi svoje vrste voziti mleko v mesto. Mnogo farmerji pa vztraja pri tem, da piketirajo še dalje vse ceste in preprečajo dovažanje vseh poljskih pridelkov, vključno mleko.

Mnogi okrajni uradniki so izjavili, da se boje, da bo prišlo do resnih nemirov, ker nekateri farmerji trdovratno ostajajo pri svojih zahtevah in nočejo dovoliti, da bi bilo mleko pošiljano v mesto.

Medtem ko so prej farmerji zahtevali za sto funtov mleka \$1.10, zahtevajo sedaj \$1.80.

Farmerji strogo stražijo sedem cest, ki vodijo v mesto in ne dovolijo skozi svoje vrste nobenega avtomobila, ki vozi žive živali, surovo maslo, jajca ali kake druge farmerske pridelke.

Serifi Woodbury in Plymouth okrajev imajo na razpolago več sto deputijev, ki so določeni, da spremljajo tovarne avtomobile skozi farmerske vrste. Dosedaj pa farmerji še niso prosili za njihovo stražo.

Slabo prerokovanje za bodocnost

IZVOZ PRECEJ PRIZADET

Konferenca angleškega dominija je omejila ameriški izvoz. — Drugi sklepi so proti ruskemu blagu.

Ottawa, Kanada, 21. avgusta. — Gospodarska konferenca angleškega dominija je bila končana. Po dolgotrajnem boju je Kanada doslegla, da je Anglija privolila, da je prodaja ruskega blaga pod svetovno ceno v zvezi angleških držav prepovedana. Pri tem je tudi prizadeto železo in jeklo iz Zdr. držav, katerega so Združene države izvažale samo v Kanado na leto za 50 milijonov dolarjev. Po letu tega pa je tudi prizadeta tekstilna trgovina z Združenimi državami.

Nek zastopnik pri gospodarski konferenci je rekel, da morejo Združene države, ki so v zadnjem letu navzlic svetovni gospodarski krizi prodale državam pod angleško kruno blaga v vrednosti \$1,100,000,000, biti zadovoljne, kajti vsled sklepa te konference bo prišla prosperiteta četrtnine cellega sveta. Po njegovem mnenju se bo razvila industrija za 450 milijonov ljudi, vsled česar se odpira pot za izboljšanje gospodarskih razmer v vse dežele sveta.

Podlaga za gospodarsko pogodbo je petletna doba; po preteku petih let mora biti pogodba po šestmesečni odpovedi razveljavljena.

ZELEZNIŠKA NESREČA

Kenosha, Wis., 21. avgusta. — Brzovlak s tremi vozovi Chicago & North Shore železnice je na križišču skočil s tira in ubita je bila ena ženska, dvajset drugih oseb pa je bilo ranjenih.

Mrs. E. W. Masden je bila pri nesreči ubita. Bila je na poti iz Chicago v Milwaukee, kjer je hotela obiskati svojo bolno mater. Petnajst ranjenih potnikov je bilo prepeljanih v bolnišnico v Kenosha. Vsi trije vozovi so se preobrnil, toda razum Mrs. Masden ni bil nikdo drugi ubit.

Mrs. Masden, ki je imela s seboj svojo hčerko Betty, se je vozila v prvem vozu, ki se je prvi preobrnil. Hčerka je bila samo malo opraskana.

VOJAŠKA VLADA ZA SEVERNO KITAJSKO

Nanking, Kitajska, 21. avgusta. — Narodna vlada je imenovala generala Čang Kaj-Seka za predsednika vojaške komisije, ki obstoji iz 28 oseb in ki ima nalogo oskrbovati severno Kitajsko. Komisija bo prevzela mesto maršala Čang Hsueh-lianga, ki je bil prej diktator Mandžurije.

Farmer Holiday agitacija se naglo širi po državah Iowa, Nebraska in South Dakota. Skoro po vseh teh državah so farmerji že organizirani v tem gibanju.

Iz Bismarck, N. D. prihajajo poročila, da so tamnejši farmerji ustavili vso prodajo pšenice, dokler ne dobijo za bušelj pšenice \$1.

BOLIVIJC SO ODBILI VROČ NAPAD

Paraguayci so bili odbiti. Imeli so mnogo izgub. Ni se jim posrečilo zavzeti trdnjave.

La Paz, Bolivija, 21. avgusta. — Paraguayci so napadli trdnjavo Aree v Chaco, ki je v posesti Bolivijcev, toda so bili na več krajih prisiljeni umakniti se.

Poročilo generalnega štaba pravi: — Paraguajski čete, ki so naskočile trdnjavo Aree, so bile odbite z velikimi izgubami. Na naši strani ni bilo nikakih izgub.

Javnost je to sporočilo sprejela z veliko zadovoljnostjo, ker je bilo prejšnji dan naznanjeno, da so sovražne čete napadle bolivijske na več krajih. Komisija neutralnih držav v Washingtonu je poslala bolivijski vladi spomenico, v kateri jo prosi, da naj stavi svoje pogoje, ki bi vodili do mirovnega sporazumjenja s Paraguajem.

Časopisje je zelo obsoja to spomenico ter jo dolži, da se preveč zavzema za Paraguay. Javno mnenje ne bi dovolilo rešitve sedanjih sovražnosti drugače, kot po tem, kako sedaj stoji nasprotujoče si armade. In ako bi paraguajski čete še poskušale napadati, potem ni več nobene priložnosti da bi se bolivijska vlada hotela pogajati za mir.

NAD ŠTIRI MESECE NA MORJU

San Louis Obispo, Cal., 21. avgusta. — Kapitan P. Riggs iz Duteh Harbor, Alaska, je bil v 35 čevljev dolgem čolnu štiri in pol meseca na razburkanem morju in morskimi valovi so ga ves čas poljubno premetavali.

Od 26. aprila so kapitana Riggs pogrešali. Ko ga je ladja našla, je bil že tri dni brez vode in hrane. Bil je že popolnoma omagan. Samo z veliko težavo je mogel svojim rešiteljem povedati, kdo je. Vsled velikega napora in stradanja se nahaja v zelo slabem stanju.

ZRTVE NIOBE

Kiel, Nemčija, 21. avgusta. — V soboto je bilo končano zadnje dejanje tragedije nemške šolske ladje "Niobe".

Potopljeno ladjo so s parnikom privlekli v pristanišče, nakar so vodo s sesalkami spravili iz ladje in so nato pričeli prinašati trupla 63 ponesrečenih kadetov. Po mornariški navadi so trupla zavili v jadra, jih položili v krste, ki so bile nato prepeljane na pokopališče in so bile položene v skupni grob.

MUSSOLINI BO ZDRUŽIL OBRAMBNE SILE

Združil bo vojno, mornariško in zrakoplovno ministrstvo. — Namerava še več drugih izprememb.

Rim, talija, 21. avgusta. — Velike izpremembe, ki so pretresle italijanski kabinet in diplomatično službo, se bodo nadaljevale. Mussolini namreč ima v svojem na črtu še druge važne izpremembe.

Vojaški krogi govore, da misli Mussolini združiti vojno, mornariško in zrakoplovno ministrstvo kot ministrstvo narodne obrambe. Mussolini sam bo prevzel to ministrstvo, da premeta vse težkoče in ljubosumnosti, katere sledijo tako veliki izpremembi. Postavil bo tudi najbrže novo ministrstvo, ki bo znano pod imenom ministrstvo javnega zdravstva.

Prememba obrambnega ministrstva ne pomeni samo večje združenje obrambnih sil, temveč tudi zmanjšanje stroškov. Pristaši te izpremembe zatrjujejo, da bo vodstvo dosedanjih treh ministrstev pod enim ministrom mnogo pripomoglo za skupno delovanje med vsemi tremi obrambnimi silami, zlasti ob času vojne. Ravno tako pa bo zmanjšano število uradnikov, kar bo mnogo pripomoglo k znižanju izdatkov.

Na drugi strani pa je mnogo tudi takih oseb, ki dvomijo, da bi taka izprememba mogla prinesiti kaj dobrega za deželo. Med italijanskimi vojaškimi in drugimi osebami vlada velika ljubosumnost in tekmovanje glede služb, vsled česar se je bati, da bo trpela vojaška zmožnost vojaških častnikov.

Načelnik obrambnega ministrstva bo civilist, ki bo imel za vsak urad svojega namestnika, ki bo vodil svoj urad svobodno po svoji volji, toda bo odgovoren skupnemu ministru.

JUGOSLOVANSKA BANKA V STISKAH

Beograd, Jugoslavija, 21. avgusta. — Največja banka v Jugoslaviji Union banka, je prišla v denarne stiske in je naprosila vlado, da postavi za banko svojega nadzornika.

Ni še jasno, ali pomeni ta korak isto, kot je storila Prva Hrvatska Štedionica, da se je namreč poslužila nove vladne odredbe, dovoli nekak način moratorija za banke, ki pridejo v finančne težkoče, ali pa ima pri tem kak drug namen, da reši zavod.

Union banka, ki je bila v zvezi z Anglo-International Bank in Creditanstalt, je bila steber jugoslovskega denarnega trga. Ustanovljena je bila leta 1928 v zvezi z Bosansko banko, Kmetško in trgovsko banko in z jugoslovsko Diskontno banko s kapitalom \$3,000,000.

RUDNIK V MICHIGAN ZOPET ODPRT

Sanigaw, Mich., 21. avgusta. — Rov šte. 9 Rober Gage Company blizu St. Charles bo po enem letu zopet odprt. Delalo bo 375 premozarjev.

ČASOPIS PRAVI, DA BO PRIHODNJO ZIMO 25 MILJ. LJUDI BREZ DELA

Casopis "Fortune", ki izhaja v New Yorku, je objavil statistike, iz katerih je razvidno, da bo prihodnjo zimo v Združenih državah petindvajset milijonov ljudi brez dela in zaslužka. — Sedaj je v Ameriki enajst milijonov nezaposlenih. Ako bo nezaposlenost tako naraščala, jih bo pozimi nad petindvajset milijonov. Med njimi jih bo komaj tri milijone, ki imajo kaj prihranjenega.

Po zatrdilu časopisa "Fortune", so bili razni pomožni programi v zadnjih treh letih zelo potratni in negospodarski, vsled česar so se skoro vsi popolnoma izjavili.

Splošno se je domnevalo, da bodo zamogle privatne dobrodelne ustanove in napol oficijelne skupine skrbeti za žrtve katastrofe, ki je objela ves svet.

Posledica tega je pa slika, ki jo nudi sedaj skoro sleherno mesto in skoro sleherna država.

Z nezaposlenostjo se niso nikdar bavili kot z narodnim problemom in je nikdar niso hoteli priznati za tako nevarnost kakoršna je v resnici.

V največ slučajih so preskrbeli živila, toda ne v zadostni meri. Dobrodelne organizacije so le redkokdaj plačale nezaposlenim stanarino ali nabavile čevlje oziroma obleko njihovim otrokom.

Družine nezaposlenih v New Yorku dobivajo povprečno po \$3.39 podpore na teden. Po drugih mestih dobivajo znatno več, namreč po tri štiri in pet dolarjev.

V New Yorku je nad tri milijone delavcev, in med njimi jih je nad en milijon brez dela.

LETALO PADLO SKOZI STREHO

Ponte San Pietro, Bergamo, Italija, 20. avgusta. — Dva letala sta bila danes usmrčena, ko je padlo njuno letalo skozi streho neke kmetijske hiše. Letalo se je unelo ter povzročilo tudi smrt dveh otrok.

SREBRO IN RADIJ V KANADSKI PROVINCI

Toronto, Kanada, 20. avgusta. — Major Bernahard Day, glavni inženir neke družbe, je dokazal, da se nahajajo v Great Bear Lake okraju veliki skladi srebra in radija. Pri kopenju je zaposlenih 240 oseb.

KLARA ZETKIN JE ZBOLELA

Berlin, Nemčija, 20. avgusta. — Iz Moskve poročajo, da je stara narodna zastopnica Klara Zetkin zbolela na malariji. Stara je petinsedemdeset let ter bi morala kot najstarejša članica dne 30. avgusta otvoriti nemški parlament.

GORGULOFF MORA UMRETI

Pariz, Francija, 21. avgusta. — Dr. Paul Gorguloff, ki je 27. julija vsled umora francoskega predsednika Paula Doumerja bil obsojen na smrt, mora po razsodbi najvišjega sodišča umreti na guilotini. Najbrže bo moral umreti prihodnji mesec. Edino predsednik ga more še pomilostiti, česar pa ne bo storil.

DOBRA LETINA V SOVJ. UNIJI

Poljedelski stroji so dovršili 80 odstotkov dela. Državno pobiranje narasča. — Pridelek je navzlic temu zaostal.

Moskva, Rusija, 21. avgusta. — Tretja petdnevna doba v avgustu je s svojim prispevkom bolj zadovoljiva, kot je hlada pričakovala. Do sedaj je obdelane zemlje samo štiri milijone akrov manj kot lansko leto v avgustu. Ta primanjkljaj je posledica velikega deževja v severnem Kavkazu, ki je zaostal za programom za šest milijonov akrov.

Posebno uspešne so postaje strojev in traktorjev, ki so dokončale 80 odstotkov svojega programa. Tovarne so v prvem polletju izdelale 25,000 traktorjev. Zdaj je 3000 takih tovarn, ki imajo po 25 strojev in svojo mehaniko.

Državno pobiranje žita se je izboljšalo za 30 odstotkov za pobiranje zadnjih petih dni in je še vedno za mesečnim programom.

Lansko leto je država dobila 23 milijonov ton žita in bojazen poneljuje, da bi letošnja dobava bila manjša od lanske.

Pobiranje bombaža se je pričelo in pridelek obeta biti mnogo boljši od lanskega leta.

MORSKI ROPARJI NA PREŽI

Milan, Italija, 21. avgusta. — Kot pravi list "Corriere della Sera", se v bližini dvigalne ladje Artiglio II., ki skuša dvigniti zlati zaklad potopljenega parnika "Egypt" nahaja nek majhen parnik, ki je po mnenju posadke ladje Artiglio ladja morskih roparjev.

Kapitan ladje Artiglio je svoji posadki, ki obstoji iz 24 mož, razdelil revolverje. — Moji možje so v strahu in zdaj naj le pridejo, — je rekel kapitan. Na njegovi ladji se nahaja 250 funtov zlata, ki je spravljeno v močni jekleni blagajni v kapitanovi kabini.

Sumljiva ladja izgleda kot kaka ribiška ladja in navadno odpluje proti večeru, zjutraj pa se zopet vrne in vrže svoja sidra skoro vedno na istem mestu blizu Artiglio.

NOVI OTOKI V SEVERNEM MORJU

Moskva, Rusija, 21. avgusta. — Ruski lomelec "Rusanov" je po brežičnim brzojavu naznanil, da je na kraju 75.48 zemeljske dolžine in 81.20 stopinj širine odkril novo skupino otokov.

"Glas Naroda"

Owned and Published by SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY (A Corporation)

Place of business of the corporation and addresses of above officers: 222 W. 19th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" (Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Subscription rates: Za celo leto vsaj list za Ameriko \$7.00, Za New York za celo leto \$3.00, Za pol leta \$3.50, Za inosemestvo za celo leto \$7.00, Za četrt leta \$1.50, Za pol leta \$3.50

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" ishaja vsaki dan izvenim nedelj in praznikov. Dajati brez podpisov in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prostost, "a" se nam tudi prejme bivalične namani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 222 W. 19th Street, New York, N. Y. Telephone: CHelsea 3-3378

FAŠIZMU SE TRESEJO TEMELJI

Laški fašisti si manejo roke ter ne vedo, kaj bi od veselja počeli, ker prihajajo iz Nemčije zanje tako ugodna poročila. Vedno naraščajoči Hitlerjev vpliv jim je nekako jamstvo, da se bo delavske gibanje v Nemčiji kmalu istotako razbilo, kot se je italijansko leta 1923.

Ako pa človek prav premisli in preudari, pride do zaključka, da laški fašisti nimajo prav posebnega vzroka za veselje in zadovoljstvo, dasi imajo vso moč v deželi.

Med italijanskim delavstvom je opaziti čedalje večje nezadovoljstvo. Fašisti sicer na vse mogoče načine zatirajo izraze nevolje, toda popolnoma jih nikakor ne morejo zatreti.

Samo par primerov.

V Vaprio v Lombardiji je demonstriralo nad pettisoč delavcev po ulicah ter so po kratki demonstraciji dosegli, da je bil odpravljen davek na družine.

V Reggio Emiliji je demonstriralo na tisoče nezaposlenih s klici: — Dajte nam kruha! Demonstrante je šele vojaštvo pregnalo.

Slično se je dogajalo po drugih laških mestih. Industrijski delavci, kmetje in nezaposleni kažejo očitno nezadovoljstvo s sedanjim režimom. Delavci v poljedelskih okrožjih so najbolj aktivni. Tovarniški delavci ne zaostajajo dosti za njimi. Na kongresu kovinarjev je več kot dvajset govornikov neusmiljeno obsojalo sedajne nezdružne razmere.

Vse to dokazuje, da se z vsakim dnem slabša položaj italijanskega kapitalizma, ki hoče zvrniti vsa bremena na rame proletarjata.

Istočasno je pa tudi opaziti odpor v masah, ki so šlo skrajnosti izrabljane.

Svoječasno je bil med italijanskimi delavci in kmeti velik prepad. V zadnjem času so se pa začeli zblíževati, vedoč, da je edinole v združenju in skupnem delovanju njihova rešitev.

Gospodarska kriza postaja vedno bolj ostra, in fašizem jo skuša na ta način omiliti, da brezobzirno krči delavcem plače, malim kmetom pa nalaga strahovito visoke davke.

Državne finance so v tako slabem stanju, da je bila vlada prisiljena staviti iz službe precejšnje število bojnih ladij.

To se ni zgodilo iz nobenih miroljubnih nagibov — kot so fašisti skušali dopovedati svetu — pač pa zato, da bo mogoče prihraniti na leto par milijonov lir.

Fašizem, ki je bil, po Mussolinijevem zatrdilu, zgrajen za večno, najbrž niti svoje petnajste obletnice ne bo dočakal.

IZ STALINOVE MLADOSTI

Za Kavkazom in nad Črnim morjem leži Georgija z glavnim mestom Tiflisom. Vinogradi, sadni vrtovi in zelena polja, mogočne reke, gosto zarasli gozdovi in visoko gorovje z večnim snegom, velike luke, tovarne z raznimi industrijami, ogromen promet ob morju in po kavkaški železnici dajejo Georgiji, tej napol azijski, napol ruski ogromni deželi, zunanje in notranje zelo pestro življenje in podobo.

V tej deželi se je narodil in razvil v moza človek, ki obvladuje danes sam s svojo čudovito energijo in kruto voljo šestino vsega sveta. Josip Stalin. Prvo, najpomembnejšo biografijo je napisal o njem Essad Bey, pisatelj, ki se skriva za psevdonomom, ki pa pozna najbolj intimne črte in čine Stalinovega življenja. Bržčas je njegov nekdanji tovariš. Življenjepis je izšel nedavno v Berlinu in obsega debelo knjigo. Ta knjiga je zdaj v Nemčiji med najbolj čitanimi. Iz nje podajamo nekaj glavnih obsega debelo knjigo. Ta knjiga je zdaj v Nemčiji med najbolj čitanimi. Iz nje podajamo nekaj glavnih obsega debelo knjigo. Ta knjiga je zdaj v Nemčiji med najbolj čitanimi.

V mestu Gori je živel preprost čevljar Vizarion Džugašvili, ki je imel sina Josipa, rojenega l. 1879.

Vizarion je prišel v Gore iz vasi Dido-Lilo z divjega gorovja, kjer je bil dotlej ropar. Domačini so ga pregnali; odvedel je s seboj oseseto kmetko dekle in postal čevljar-krpač v Gorih, a se zopet preselil v Tiflis in stopil v rusko tovarno za čevlje. Sin Josip ali Soso je nerad hodil v šolo, a tudi čevljarstva se ni naučil, se tpepal, se naučil rabiti in metati hodalo ter postal glavni tifliski "kintov", barab, šaljevec, pretepačev in tatičev. L. 1893. ga je dal oče v državni seminar, da bi ga vzgojili in izobrazili za duhovnika ali učitelja.

Tu šele se je Soso Džugašvili vsaj za silo naučil ruski čitati in pisati. Največ pa se je pečal z vstihotapljenimi rdečimi brosurami revolucionarnih nacionalcev, marksistov iz tifliskih železniskih delavnic. Skrivaj je zahajal med delavce in bil s sedemnajstimi leti že strasten socialist-revolucionar. Pomoči so se shajali pri Sosu tovariši, in Soso jim je razlagal brezverske in marksistične nauke. Vodstvo seminarja ga je zato izključilo.

Ali Soso je vodstvu pismeno ovdalil vse svoje somišljenike. Socialisti so bili zaradi grdega izdajstva ogorčeni, toda Soso je priznal, da je to storil: — Moji tovariši zdaj morajo ostati socialisti! Moja ovadba je dala naši stranki ducat izobraženih in zvestih revolucionarjev in so ostali Sosu zvesti vse življenje. Soso Džugašvili pa je tudi vse življenje za svojo stranko in revolucionarno cilje še nadalje počel najbolj nevarne, nečedne in podlo zločinske reči. Ni zase, a vse za stranko!

Nato se je posvetil izključno organiziranju socialnih demokratov in socialnih revolucionarjev in je prirejal delavske štrajke in nemire.

Koba, t. j. odlični, a svoje ime je vedno izpreminjal ter se zval David, Niserade, Čičikov ali Ivanovič, da je odtezal policiji. V Kavkazu in v Georgiji pa ga še danes zovejo Koba, dasi se od leta

1914. imenuje le Stalin (jekleni). Najboljši tovariš mladega Stalina je bil Lado Kečovelj, vodja kavkaških revolucionarjev in izdajatelj marksističnega lista "Krvavi". Tiskala sta ga sama skrivaj na stanovanju in z njim izzvala prvi štrajk pri cest. železnice, nato demonstracije in krvave pretepe. Policija je pozvala kozake, ki so razgrajale pretepli in zaprli. Kečovelja so gnali v ječo v Kaku in ga v ječi zadavili. A Stalin se je rešil in ostal še nadalje v Tiflisu v glavnem odboru revolucionarjev.

Rus Kurmatovskij, eden izmed voditeljev, je bil Leninov prijatelj in je tihotapski prejemal Leninov list "Iskra", ki je izdajal Leninu v Muenchenu in jo pošiljal po raznih skrivnih potih na Rusko. Stalin je prebral "Iskro", jo razumel le napol in pripravil novo demonstracijo. Policija ga je iskala, a ušel ji je v Batum, georgijsko mesto ob Črnem morju z mnogimi tovarni in delavci; v Batumu je organiziral odbor socialno demokratske delavske stranke in zopet štrajk delavcev in poulične demonstracije in pretepe.

Policija pa je zaprla vse glavne revolucionarje v Baku in Batumu. Bilo je l. maja l. 1902., ko so ruski in georgijski delavci prvi demonstrirali solidarnost z evropskimi delavci. Zaprli so tudi Stalina, ki se je v natlačeno polni ječi seznanil s celo vrsto navadnih zločinskih umetnij. Po nekaj mesecih je bil Stalin poslan v vzhodno sibirsko vas Novaja Voda v pregnanstvo. Tu je zvedel Stalin, da so se ruski socialni revolucionarji na kongresu v Londonu razpepili v menjševike in boljševike. Stalin, ki je čital "Iskro", se je pridružil boljševikom, ker jih je vodil Lenin.

Po enem letu je Stalin iz Sibirijske ušel, dospel v Irkutsk, prekorčal Ural in se preko Astrahana vrnil v Tiflis v januarju 1904. Tu je postal novinar in je izdajal kar dva revolucionarna lista; obenem je organiziral delavce in demonstracije po Georgiji. Poleti l. 1905. je nameraval naskočiti ječo Mtehel, osvoboditi jetnike in zasedi mesto Tiflis. Velike množice so se zgrabile okoli ječe, ki so streljali in preteпали upornike.

Tri ure je trajal boj po mestu. Stalin je metal bombe in uporabljal bodalo in revolver, bilo je več sto mrtvih, a končno je zmagala carska oblast. Mesto je gorelo, a Stalin je ušel v gorovje. Še isto leto je bil Stalin v Hommerfordu na kongresu ruskih revolucionarjev in se nato vrnil v Tiflis. Tu so se pravkar začele divjaške borbe med armenskimi in mohamedanskimi strankami. Stalin je organiziral boljševiško vojaštvo in je za visoke vsote "reševal" armenske trgovske rodbine mohamedanskih masakrov, a za isto takso je "reševal" tudi mohamedanske rodbine pred armenskimi roparji in morilci.

Nato je v družbi revolucionarja Džorčišvili izvršil atentat na carskega gubernatorja Grjaznova: kot delavca preoblečena sta nosila po ulici čebrička in čakala gubernatorja pred njegovo palačo, se je general Grjaznov pojavil, sta

Iz Slovenije.

Peter Zgaga

Strela je šestkrat treščila v hišo.

Pri zadnjem neurju, ki se je tako močno zneslo v litijskem okolišju, je občutila hude posledice zlasti okolica Sv. Križa. Blizu Reke, kjer so znani obširni gozdni kompleksi, je divjal pravi pravcati bes razdivjane prirode. V okolici Pila, ki leži ob glavni cesti iz Litije k Sv. Križu, leži na samotnem gričku sredi gozdov osamljeno gozdarsko poslopje Stegnek. Tjakaj se je sredi hudega naliva zatekel gozdar, ki je bil namennjen po poslilih. Ves premočen je zdrvel do hišnih vrat, zaman pa je pritiskal na kljuko: nikogar ni bilo doma. Obupan je stekel k sosednjemu gospodarskemu poslojpu, da se vsaj pod napuščem očuva pred dežjem. Že par trenutkov kasneje se je zavedel, da je imel pravo srečo. V hišo je treščilo. Gozdar je opazil na zidovju temno sled strele, poslojpu pa se ni zgodilo ničesar. Ko se je opomogel od prvega strahu, se je povrnil k hiši. Z vsilo se je nekajkrat zaletel v vrata, ki so slednjič le vdala. V sobi si je zašel ožemati do zadnje nitke premočeno obleko. V tistem hipu pa se je znova zabliškalo in je pomnovo treščilo v gozdarsko hišo. Pri priči je bila vsa hiša v ognju... Gozdar si je rešil le golo življenje, čutil pa je še nekaj časa posledice v nogah, rokah in po telesu. Z vsem naporom se je pogugal v beg. Strela je kmalu nato še štirikrat treščila v pogorišče ali vsaj tik njega.

Dve žrtvi napadov.

V Solčavi je neki moški napadel 3-letnega delavca Ivana Pahovnika z nožem in ga zabodel v trebuh. Pahovnik je dobil hudo poškodbo. 22-letnega trgovskega pomočnika Friderika Čajnika s Polzele je udaril nekdo z lato po glavi in mu prizadel večjo ranu. 11-letni Anton Ambrož pa je s kolesom treščil v avtomobil in si zlomil desno nogo. Vsi trije so v bolnici.

Tri nesreče z orožjem.

25-letni delavec Alojz Guzej od Sv. Primoža pri St. Juriju je pregledoval nabasano flobertovko, ki se je nenadoma sprožila. Naboje je raztrgal Guzeju prste na levi loki. — 30-letni posetnikov sin Jože Klemen z Dola pri Hrastniku je na gasilski veselici ravnal tako naprevidno s flobertovko, da se je sprožila. Kroglja ga je zadala v koleno. — Psestnikov sin Ivan Paunrič iz Bežine pri Konjicah je oddal v vinotoču svojega očeta v Skalcih strel, ki je zadal železniškega delavca Simona Oroža v treh in ga nevarno poškodoval. Vsi trije poškodovanci so poiskali pomoči v celjski bolnici.

Samomor pijanca.

Gasperlin Janez iz Senčurja pri Kranju je zelo nerad delal, mnogo raje je pil. Zato ga žena Frančiška ni bila nikdar vesela in ga ni nič kaj marala. Janez je že preje večkrat grozil, da bo napravil samomor. Slabo se je razumel tudi s svojim pastorkom. Navadno je prodajal po bližnjih vaseh senčurske okolice kruh. 26. julija ga je zadnjič dobil pri domačem peku Ivanu Pirnatu. Vrnil se je šele po preteku par dni. Med tem je sicer prodal kruh, a je zapil tudi ves denar. Ker ni našel žene doma, je šel precej vinjen iskat na polje. Hotel jo je preteptati, kar pa so ljudje s težavo preprečili. Zato se je vrnil domov. Še preje pa je zagrozil, da bo najpreje ubil ženo, potem pa še sebe.

Ko je prišla žena zvečer domov, je šla na podstrešje po drva. Bilo je to okoli 20. ure. Zelo se je prestrašila, ko je zagledala na podstrehi vjseti in vrvi svojega moža. Takoj je obvestila sosedo, ki je šla po orožnike, da so ga sneli z vrvi. Ves je bilo kazalo, da Gasperlin še ni dolgo visel. Orožniki niso našli pri njem nobenega pisma, kjer bi samomorilec navedel vzrok samomora. Žena in pastorek si nista dosti storila iz tega, ker sta imela zlasti zadnje čase same križe in težave z Janezom.

BETTY GOW SE VRAČA

Glasgow, Anglija, 19. avgusta. Betty Gow, ki je bila pestunja Lindberghovega sina ob času, ko je bil odveden in nato najden mrtv v grmovju, se je oločila, da se vrne v Ameriko, ko je izvedela, da je Lindberghov rojen drugi sin. Betty Gow je šele pred nekaj tedni prišla iz Amerike, da obišče svoje stariše in hotela je ostati do septembra.

Od doma je pobegnil in nato vlomil.

Že pred tremi tedni je pobegnil od doma 19-letni Štefan Strmšek, stanujoč pri očetu v Gozdni ulici na Podbrezju. Glad pa je pritrjal mladega nepridiprava te dni domov. Ker ni bilo nikogar doma, je fantek zlezal skozi okno v sobo, s silo odprl omaro, vzal 50 dinarjev in se založil z jectivinami in drugimi dobrotami ter zopet izginil brez sledu.

vrгла iz čebričkov štiri bombe, ki so gubernatorja raztrgale. Stalin je ušel, tovariša pa so obesili.

Takrat je imel Stalin že 25 let, je bil priznan vodja georgijskih revolucionarjev, slaven kot atentator in fanatičen boljševik. Kogavi mož majnih črnih oči je bil oženjen z Georgijko, ki mu je rodila sina.

Tudi Vi želite še enkrat videti domovino!

Za denar, katerega potrošite v brezdelju, lahko uresničite Vašo željo in obiščete rojstni kraj.

Table with 2 columns: Route and Price. Vožnja od New Yorka do Ljubljane stane \$ 84.23, Za tja in nazaj preko Havre \$159.00, Od New Yorka do Trsta \$ 90.00, Za tja in nazaj \$150.00

Na brzoparnikih nekaj več.

Tudi kdor še ni ameriški državljan, dobi dovoljenje, s katerim lahko ostane v domovini eno leto.

Moderni parniki vam nudijo vso potrebo in neprijetnosti dožive le potniki, ki odpotujejo brez potrebnih navodil.

PIŠITE TAKOJ ZA BREZPLAČNA NAVODILA NA:

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU 216 West 18th Street New York, N. Y.

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

VESELICE,

ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vseh okolišč.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO ZANEBLJIVO IN TOČNO KAKOR VAM POKAŽE NA STOPNI SEZNAM

Table with 2 columns: Amount and Rate. V JUGOSLAVIJO: Din 200 \$ 4.-, Din 300 \$ 5.90, Din 400 \$ 7.80, Din 500 \$ 9.50, Din 1000 \$ 18.50, Din 5000 \$ 81.50. V ITALIJO: Lir 100 \$ 5.80, Lir 200 \$ 11.40, Lir 300 \$ 16.60, Lir 400 \$ 22.-, Lir 500 \$ 27.-, Lir 1000 \$ 33.-

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, pošlji v dvanajstih ali šestih delovnih dneh po prejemu.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Table with 2 columns: Amount and Rate. Za izplačilo \$ 5.00 morate poslati \$ 5.70, \$ 10.00 \$ 10.80, \$ 15.00 \$ 15.90, \$ 20.00 \$ 21.00, \$ 40.00 \$ 41.10, \$ 50.00 \$ 51.30

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih. Najna nakazilo izvršimo po CABLE LETTER za pristojbine št. METROPOLITAN TRAVEL BUREAU 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Ladja je ob šestih zapustila pristanišče, ob sedmih je pa zašla v goste megle in se je le počasi pomikala naprej.

Mlada lepotica, ki je bila namenjena k svojemmu zaročenu, je stala poleg kapitanovega mostička in postajala čedalje bolj nestrpana.

Slednjič pa vpraša kapitana: — Zakaj se pa tako počasi vozimo? — Zaradi megle. — Kako zaradi megle? Saj vendar vidim zvezde nad seboj. — Seveda, gospodična tudi jaz jih vidim, toda povedati vam moram, da nismo tja gori osmenjeni.

Dva stara mornarja sta lagala drug drugemu o svojih voznjah po oceanu. — Jaz sem bil dalje, nego ti — pravi prvi. — Jaz sem bil že na koncu sveta, veš tam, kjer je veliki zid. — O, tam si bil? Škoda, da nisem za zid pogledal. Za zidom sem namreč jaz sedel in ribe lovil.

Se precej čedna vdova je hotelu ujeti mladega fanta v svoje mreže. — Samec nima na vsem božjem svetu človeka s katerim bi delil svoje skrbi. — ga je lovila in mu od strani prigovarjala. Fant je pa malo pomislil in odvrnil: — Motite se, gospa. Samec sploh nima nobenih skrbi.

V neki družbi so pričakovali lepo, mlado in izobraženo žensko. Ko je prišla, je s svojo lepoto, mladostjo in inteligencijo vse očarala. — No, kako vam ugaja? — so pozneje vprašali starega, zagrizenega sameca. — Zelo mi ugaja. Mlada je in zares lepa. Če bi bila povrhtega še neumna, bi bila popolna ženska.

Bankir je dejal novemu blagajniku: — Upam, da so vam znane dolžnosti blagajnika. — Le brez skrbi bodite. — mu je zagotovil — z vašo blagajno bom tako ravnal kot da bi bila moja.

Ali hočete vzeti Tinko Petelinko za svojo zakonsko ženo? — je vprašal pred oltarjem župnik črnooblečenega moža. — Ne, — se je glasil odgovor. — Zakaj pa ne? — se je začudil župnik.

Zato ker jaz nisem žena, pač pa samo priča. Ženin čaka preč vrati in si ne upa notri.

Ne vem, če je res, toda pravijo, da se je zgodilo tako. Nekoč je Mussolini na svojem vrtu sede zadrževal. Kadar Mussolini dremlje, vlada v solnčni Italiji prostost. Kadar on dremlje, sme vse govoriti, še zelo živili se pogovarjajo.

In tako se je zgodilo, da sta mu sedli na brado dve muhi ter začeli ogledovati njegovo ogromna usta. Pa prvi prva: — Veš kaj, tekunjava, katera bo prej prišla od enega konca ust na drugi konec. Rečeno, storjeno.

Muhi sta se postavili na levi konec Mussolinijevih ust, in tekma se je pričela. Toda čudo! Ko je muha z veliko naglicjo pribrela na drugi konec, je že opazila tam svojo tovarišico ki je veselo zvklikala: — Jaz sem zmagala! — Še enkrat! — je predlagala poražena muha.

Pa tudi drugi pot se je isto ponovilo. Njena nasprotnica jo je že čakala na drugem koncu. — Le kako je to mogoče? — jo vprašala poražena muha. — Nič lažjega nego to. — je odvrnila zmagovalka. — Razdalja med enim in drugim koncem ust je strahovito dolga. Jaz sem šla raje zadržaj po vrata na drugi konec — to je dosti krajša pot.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

PIERRE MILLE:

LOKOMOTIVA

Moja pustolovščina je dokaj smešna in prav nič junaška, poleg tega pa še malo verjetna...

znal ruske razmere, se nisem dal tako lahko odpraviti. Namignil mi, da bi mi dal povestjstvo primerno nagrado.

V začetku je nam bila sreča mila, potisnili smo rdečo malo nazaj, kmalu se je pa kolo sreče obrnilo in ruski častniki so jo nekega lepega dne odkurili...

V ponedeljek zjutraj pa ni bilo lokomotive duha ne sluha. Postajenačelnik je venomer zadrževal, da mora vsak čas prisopihati pa je ni bilo od nikoder.

Sploh smo zvedeli, da se boljševiski bližajo, nihče nam pa ni vedel povedati, koliko jih je. Ne sreča je hotela, da smo bili komaj sredi poti...

Kar smo zagledali ob desetih vlak, prihajajoč od severa, od koder smo bili priselili tudi mi. Imel je lokomotivo v dobrem stanju.

Najprej me je debelo pogledal, ko da bi zahteval od njega telička petimi nogami ali rogatega kita.

Takoj sem sklenil zapleniti jo. Stopil sem na tir in začel mahati z rokami. Vlak se je ustavil. Bil je poln mušikov in delavcev.

Pekazal je z roko na tiri — nikjer ni bilo videti nobene lokomotive. Ker sem pa debela že po-

zvedel, da se boljševiski bližajo, nihče nam pa ni vedel povedati, koliko jih je. Ne sreča je hotela, da smo bili komaj sredi poti...

Po dolgem prerekanju sva se pogodila za 15,000 rubljev. Segla si v roke, odpeli so lokomotivo in jo pripeli k našim vagonom.

Zakaj pa niste še malo počakali, — se jezil. — prav kar sem brzojavil in odgovorili so mi, da bo lokomotiva tu čez tri četrt ure.

Kakšnih sovražnikov? — Boljševikov? Sai so vendar tu.

Kdo je tu? — Z njimi ste se pogodili za lokomotivo.

Tako smo se unikali pred strašnimi boljševiski. — je končal polkovnik svoje pripovedovanje.

MILITARIST IN PACIFIST

V Fresnesu so odkrili spomenik generalu Margueriteu, očetu znanezga francoskega pisatelja V. Margueritea. Med govorniki je bil prijavljen na prvem mestu pisatelj Marguerite, ki mu je pa prefekt zaradi notoričnega mirotvorstva prepovedal govoriti pri slavnosti.

ALBERTOVA DVORANA V LONDONU

Komaj je leta 1861 umrl princ Alberta, iskreno ljubljeni soprog angleške kraljice Viktorije, je nesrečna vdova skrbelo v prvi vrsti za počastitev njegovega spomina.

Lekazalo se je pa, da je bilo v ta namen vpisanih samo 60,000 funtov, kar je bila šele polovica potrebnega denarja.

Kako ste zviti, — pravi emokaje Schmitz. — Da, Prusi! Posebno se Berlinčani, slišijo se travo rasti!

— No, da, ha-ha-ha! — orožnik se zadovoljno smeje; zopet je videl, kako je vsem Eifelčanom neumnost prirojena.

Majaje z glavo gleda stari Schmitz za njim. — Mlekozob, — mrmra predse in zapre okno.

KOLERA NA KITAJSKEM

V Mandžuriji je začela divjati potem, ko se je polegla vojna vira, kolera, ki se je zlasti razširila ob železniški progi južno od Harbina.

Poziv!

Izdajanje lista je v zvezi z velikimi stroški. Mno go jih je, ki so radi slabih razmer tako prizadeti, da so nas naprosili, da jih počakamo, sato naj pa oni, katerim je mogoče, poravnajo naročnino točno.

BABJAVAS CLARA VIEBIG

38

Raca na vodi — kaj — kje? Schmitz odpre majhne oči in jih vrtil sem in tja.

Prekletost! — Jezno potegne jermen svoje puške nižje. — Gadja zalega, ta Eifel! Prav nič; najboljšo bi bilo, ko bi prespal ves čas!

Oho, — Schmitz napravi resen obraz. — Ne recite tega. Povem vam, — polagoma prične, šepetati in pokaže s prstom proti Eifelschmittu.

Vemo že davno, vemo že davno, — pravi orožnik. — Ali mislite, gospod Schmitz, da policija nima oči v glavi?

Kako ste zviti, — pravi emokaje Schmitz. — Da, Prusi! Posebno se Berlinčani, slišijo se travo rasti!

— No, da, ha-ha-ha! — orožnik se zadovoljno smeje; zopet je videl, kako je vsem Eifelčanom neumnost prirojena.

Majaje z glavo gleda stari Schmitz za njim. — Mlekozob, — mrmra predse in zapre okno.

Ko se je popoldan nagnil in je gorska stena metala na cesto prijetno senčo, potrka duhovni gospod na Eichelhuetten.

Zelo rada sta govorila o politiki. Schmitz je vedno govoril v poučljivem glasu, je pogosto povdarjal svoje besede s tem, da je udaril po mizi in se je tudi sprl, ako kdo ni bil njegovega mišljenja.

Danes se mista razgovarjala o politiki. Časopis je ležal neodprt. Solnčni žarek, ki se je skozi goste veje dreves prikradel na mizo na vrtu, je zalesketal na še ne izpraznjenih kozarcih.

— Toda gospod Semitz! Moffart je popolnoma pošten mož, zanj kajčem. Kako lepo je popravil cerkveni lestence!

— Tako! — Schmitz nič več ne reče, toda napne ušesa in na čudovit način živziga skozi stisnjene zobe.

— Ne, ne, o Petru ne pustim kaj takega govoriti; je v resnici pobožen. Kolikokrat ga najdem v cerkvi! Šele pred nekaj dnevi sem ga našel v pobožni molitvi na kolnih pred oltarjem naše ljube Gospe.

— Bomo že videli, — pravi hladno gospod Schmitz. — Grem na Wittlich.

— On tega ni storil; ni mogel storiti, — zavračuje ubogi dušni pastir. Tako je bil razburjen, kot bi bil volk planil na njegove ovce.

— On tega ni storil; ni mogel storiti, — zavračuje ubogi dušni pastir. Tako je bil razburjen, kot bi bil volk planil na njegove ovce.

— Bomo že videli, — pravi hladno gospod Schmitz. — Grem na Wittlich.

malo lahkomišljen je sicer Peter, pa to je vse zaradi razmer. — župnik vzdihne. — to se mu mora odpustiti. Drugače pa — Tako! — Schmitz namršni obrvi in dvigne kazalec. — Mlekozob, ta berlinski gobezdač se sicer temu smeje, toda jaz — vdari ob mizo. — vem, kar vem!

Schmitz postane razburjen in ves rdeč v obraz. Zdaj si je ubil v glavo. — Toda, gospod Schmitz, — pravi župnik poltiho. — Tako dober človek kot vi! Kako morete svojega bližnjega tako sumničiti?!

Saj nikogar ne sumničim; povem samo, kar vem. Sem zelo prebrisan, ker sem se mnogo klatil posvetu. Tudi meni spočetka ni šlo v glavo, da je ta Eifelčan tak falot, toda jaz tudi nisem osel. Če je človek dober, še ni treba, da je neumen.

O, gospod Schmitz, — župnik mu prijazno položi roko na ramo. — Saj ste komaj pred kratkim storili toliko dobrega, da ste naši revni cerkvi dali tako velik dar. — Jaz? Ne!

Ne bodite taki! Seveda desnica naj ne ve, kaj stori levica. — Ne vem, na kaj mislite, gospod župnik, jaz —

Vaš tolar sem našel v pušici, — pravi z nasmehom župnik. — Za ozaljšanje oltarja najsvetejše Device! Šlučajno sem sinoči odprl pušico; drugače napravim to vsakega pol leta. Večkrat se tudi ne izplača. To pa je zelo redka ptica med bakrenim denarjem.

En tolar —?! Jaz? Saprabolt, saj vendar nisem nor! Ako bi že bil kak hlačni gumb! Tolarja nisem jaz dal!

Vi niste dali —! Toda — Ne, v resnici, pri Bogu ne! Oba se začudeno spogledata.

Ampak, ampak, — župnik se prime za čelo. — kdo je moral dati ta tolar? Tukaj v Eifelschmittu? En tolar v cerkveni pušici? Moja pamet je pri koncu.

Verjeman, — pravi mirno Schmitz. — Zdi se mi, da oni, ki je davoval ta tolar, ni tako daleč. Kadar je kdo prepobožen, ga zapusti pamet. Kaj mislite, gospod župnik? Vseeno bi se ga rad enkrat ogledal, kajti — Schmitz preneha in pomenljivo pogleda župnika. — Oni tolar!

Oba odideta. Župnik gre proti svoji volji, zamišljen sam v sebe, samo sem in tam zmaže z glavo. Schmitz hodi naglo v radovedni napetosti.

V župnikovi pisarni sede v stari naslonjač in kar nekaj mu je odleglo. — Zdaj pa mi ga pokažite!

S tresočimi rokami brska župnik v cerkvenem predalu stare omare. Ključa do predala, kjer je imel shranjen cerkven denar, ni hotel odpreti. Že sama sumnja ga je spravila iz ravnotežja. Slednjic najde tolar; razburjen ga drži proti Schmitzu.

Schmitz ga samo površno pogleda, vzame ga v roko in ga vrže na mizo. — Tukaj ga imamo — ponarejen!

Pa kako pride v pušico za oltar Najsvetejše? — skoro jokaje govori duhovni gospod. — Ponarejen denar dati v cerkev, — o, ta greh!

O, neumnost! — pravi Schmitz in ga sicer nekoliko spoštljivo, posnema v njegovem glasu.

Kdo naj bi bil to storil? — vzdihne župnik in se drži za glavo. — Noben moj župljan; ne, ne!

Seveda nobeden, ki ima žensko krilo! Schmitz zopet opazuje tolar in mrmra predse: — Tukaj so ljudje ob slabi letini tako revni kot cerkvena miš in žene so tudi preskope za kaj takega. In ključavničar je še tembolj. Hm, hm — seveda, da je tako neumen, nisem mislil da gre in vrže Materij božji en tolar! Zaradi te neumnosti bi še kdo drugi ponorel. Hm, hm!

Knjigarna "Glas Naroda" 216 West 18th Street New York, N. Y.

Table with 2 columns: Title and Price. Includes sections for POVESTI in ROMANI, Cankar, Družba, Dnevnik, and various books.

GLAS NARODA Uprava "G. N." 11 Street W YORK

NADALJEVANJE SLEDI

Trpljenje ljubezni

ROMAN IZ ŽIVLJENJA. Za Glas Naroda priredil I. H.

25 (Nadaljevanje.)

Zelo, toda nesumljivo je dr. Grom opazoval Eriko. Zdelo se mu je da je postala močnejša. V obrazu pa je bil truden, bolesten izraz, vsled česar so bile njene poteze starejše in ostreje.

Čudno, kako miren je ostal v njeni bližini! Niti najmanjše vzvalovanje krvi, nobenega poželenja po njenih ustnicah, ki so izgledale še vedno tako mlade in dekleške. Njena usta so ga vedno tako mikale; ta čista usta, ki so znala tako vroče poljubiti.

Ali so štirje tedni njene odsotnosti mogli njegovo ljubezen tako naglo ohladiti — ali pa je bila katera druga vzrok, ki je s svojo ljubeznijo in prekipeljavostjo značajem pregnala Erikino sliko iz srca?

Bila je pač usoda — dr. Grom ni mogel biti zvest! Videl je prosoči in vprašujoči pogled nekaj tako vroče ljubljene gospe in kar naenkrat mu je postala odveč. Erika ni bila med onimi, ki se pustijo meni nič tebi nič odsvoliti, ako se jih je kdo naveličal — to je vedel dobro in da je bila tisočkrat več vredna in boljša kot maia žaba, ki ga je za trenutek očarala, to je tudi vedel. — Bilo je kot bi kratka ločitev vplivala hromeče in ohlajajoče. Erika mu ni mogla ničesar več dati. Prodlr je v njeno najsvetejšo notranjost, ki mu je kristalno čisto in prozorno brez vsake skrivnosti ležala pred njim, medtem ko e bila ona druga polna sladkih, neresenih ugank, ki so ga vabile, da jih razreši. Vedeti je hotel vse, kaj tiči za čelom tega majhnega dekleta.

Ivanka Tičarjeva je znala vsiliti se v njegove misli. Pogosto je prihajala k njemu nepričakovano in ga je pogosto tudi motila pri njegovem delu, kar pa ji je rad izpregledal, kajti tako mamljivo je znala prositi. Nekaj naglih poljubov mu je sem in tja dovolila, nato pa naglo odhitela. Več mu do sedaj ni dovolila. Njegova kri je gorela za njo; morebiti zato, ker se mu je še vedno odrekla, ga je dražila v svojih mrežar, drugače bi se je bil že najbrže naveličal.

Ker je pred Eriko čutil občutek srca, katerega pa si ni priznal, se je v svojih oholosti proti njej obojeval s krivico proti njej.

Kot gospa okusa je morala čakati, da jo bo poklical in ga ni smela mučiti s svojimi očmi, v katerih je znal brati — ali pa je morala preko tega, kar je bilo, potegniti črto, za kar ji je odhod v letovišče nudil najlepšo priložnost.

Trudi se je že mudilo. Mirko jo opominja, da česa ne zamudi. Tudi dr. Grom se dvigne. Eriki poljubi roko.

— Najlepša hvala, milostljiva.

— Ali se zopet kaj kmalu vidimo, gospod doktor? — Kako prosoče in vsiljivo ga gledajo njene oči — ni mu bilo prijetno!

— Moja iskrena želja je, milostljiva gospa!

Hotela ga je prijeti za besedo; nezonsna napetost v njeni notranjosti se je morala razvzlajati — popolnoma jasno je videla, da je med njo in med njenega ljubimca moralo nekaj priti. In ako bi bila celo vsiljiva, kar jo je zelo bolelo v njenem nežnem čustvu!

Pogleda bratrance, ki se šali s Trudi in ji pomaga obleči jopič.

— In kdaj, gospod doktor?

— Milostljiva gospa naj določi.

— Kot po ponavadi — v enem tednu!

Tako sramežljivo, komaj razumljivo se ji spne to vprašanje z ustnice, medtem pa je njen težki, temni pogled iskal njegove oči.

Komaj viden stresljaj šine preko njegovega obraza — ali je bilo to v jezi, nejevolji ali slabem razpoloženju — ni si mogla raztolmačiti. Mogoče pa se je motila. Vsled velikega nemira je marsikoj videla, česar ni bilo, kajti uljudno se ji je priklonil — me bo zelo veselilo!

Ko je bila sama, je stala s sklonjeno glavo v svoji sobi; roke so ji visle ob bokih, kot bi bilo na ramah težko breme in bi jo tiščalo k tlom. V daljavo ji plava pogled. Žalostno večkrat pokima pred se; iz njenih prsi se dvignejo globoki vzdihni in usta se ji zatujejo v jok.

— Končno, vse končano —!

Pred divanom se zgrudi na tla, obraz zarije v blazine, v kate-re izjoka vse svoje bolečine

13. poglavje.

Naslednjega dne se je Erika zelo slabo počutila. Njena zadušena duševna razburjenost v zvezi z dremajočo ohlajenostjo v njeni notranjosti je zelo neugodno vplivala na njeno telo, da jo pri zajtrku prime slabost in so jo pričeli zvijati krči.

— No, kaj pa ti je? — jo vpraša mož. — Zelo slabo izgledaš.

— Saj se tudi tako počutim! — Kot v mrzlici ji šklepečejo zobje.

— Lezi zopet v posteljo; takoj bom poklical zdravnika. — Srečko Hočevar je bil bolj ozlovoljen kot pa v skrbeh zaradi Erikinе bolezni. — Temu je krivito samo letovišče. Veliko neumnost si naredila, ko si me za to nagovorila. Prav ničesar nimamo od tega.

Ne, prav nič — samo, da se ji je v tem času izgubilo srce ljubljenega moža. Ali se je je naveličal, ali je podaril srce kateri drugi? O, samo vedeti resnico, drugače bo res še pošteno zbolela.

Zdravnik, ki je kmalu prišel, je odredil, da mora ostati nekaj dni v postelji.

Bolestno se smeje — dobro je vedela, kaj ji je bilo — in nikdo ji ni mogel pomagati — pa vendar — eden bi mogel.

Erika je imela dovolj časa za premišljevanje in vse njene misli so krožile okoli ene točke — čutila je, da je med njo in dr. Gromom nekaj prišlo, kar ju je ločilo.

Zelo je bila razočarana, da določene dne ni mogla iz hiše, če-tudi ni več ležala. Pa če bi ji njeno zdravje tudi dovoljevalo — njen ženski ponos ji ne bi dovolil. Pred ogledalom se skoro prestraši — kako se je naenkrat postarala! Od nosa do ust sta se vlekli dve globoki brazdi. Njen sierr vedno rožnati obraz je bil bled in rmen. Ne, tako ni smela stopiti pred razvračenega moža, ki je tako ljubil lepoto!

Težko ji je bilo telefonirati mu; toda morala je, da ne bi zatoni čakač, česar, kar je dobro vedela, ni mogel prenesti.

Ko je bila zvezana z njim in je čakala na odgovor, ko ga je vprašala, ako je med tem časom videl Mirka, se ji je zdelo, da sli-ši tih, zadušeni ženski smeh.

To je morala biti živčna prevara, in ko ji vkratkem razgovoru izrazi svoje obžalovanje nad njeno boleznijo in ji izrazi željo, da bo kmalu okrevala in da upa, da se bosta enkrat prihodnji teden videla — vedno je bil ženski smeh poleg njegovega glasu. Brezmejno je to razburilo. Kdo je bil pri njem?

Ne, ni napačno slišala — ne, ni bil sam! Ivanka Tičarjeva je bila pri njem!

Radovedno je Ivanka na prstih stala poleg njega in je poslušala pogovor.

— Kakšna dama je to bila? Kaj hoče? Ali je to prijateljica dr. Lovarja?

Namrši obrvi. Radovednih vprašanj ni mogel trpeti. Manjka-lo ji je izobrazbe in nežnosti. Toda vedno je bil premagan, kadar je gledal v nežni, mladi, živahni obrazček, kadar je gledal v njene oči, ki so streljale odločnost, razposajenost in porednost.

— Dama je njegova sorodnica, sestrična, — odgovori s povdankom.

Ivanka se glasno nasmeje.

— Kaj še, sestrična! Kdor kaj takega verjame! Dr. Levar ima gotovo še več sestričen.

Sumljivo jo pogleda. V njenem glasu je bilo nekaj, kar mu je dalo misliti. — Ali ga poznaš od te strani?

Ivanka se vrže na divan in z desno nogo bije ob perzijsko preprogo.

Njen obraz je neustrašen, ko mu smeje odgovori: — Na posebno dobrem glasu ni! Mnogo se sliši. Ne morem ga trpeti. Tako grob vtis napravi.

(Dalje prihodnjč.)

NEVERNI RADIO POSLUŠALCI

V neki vasici ob Kavkazu je so-vjetski učitelj pripeljal iz precej oddaljenega mesta velik in moderen radio aparat. Postavil ga je v največji šolski sobi, kjer je zla-sni zvečer učil že priletne in celo sive vaščane brati in pisati. Nad šolo je napel anteno in kmalu je u-jel in etra prve radio valove.

Ko so se na večer zopet začeli zbi-rati priprosti in resni možakarji s svojimi ženami v veliki šolski sobi, jih je presenetil učitelj z najmočnejšo pridobitvijo njihove šole.

Ko so bili že vsi priletni učenci in učenke zbrani in so posedli po klopek, jim je učitelj povedal, da je tovariš Stalin v Moskvi naročil, da naj dobijo vse šole nove in čudovite radio aparate, ki omogočajo, da poslušajo vsa velika Rusi-ja to, kar bo on hotel sporočiti to-varišem po širni Rusiji.

Učitelj se je tudi potrudil in skušal razložiti priprostim muži-kom, kako deluje radio aparat. Kmetje so ga verno poslušali, raz-umeli pa seveda niso. Zato se je učitelj kar odločil, da bo začel s predavanjem. Povedal jim je, da govori tovariš Stalin iz Moskve in da naj le dobro poslušajo. In v resnici je hitro ujel moskovsko radio postajo, ki je kmalu na to začela prenašati Stalinov govor.

Kmetje so tiho poslušali vse, kar jim je govoril Stalin po rad-iu, ko pa je končal, je vprašal nekdo izmed kmetov učitelja: — Čuj, tovariš, učitelj, ti misliš, da ti bomo res verjeli, da smo slišali tovariša Stalina, ki je govoril iz Moskve. Pa vidi, da nismo tako neumni, da bi nam lahko natve-zel vsako pravilico. Najbrž imaš tam za tisto veliko škafitjo, ki sto-ji na mizi in katero ti imenuješ radi, skritega kakega tujea, ki ga mi ne poznamo. On je govoril in ker ne poznamo niti njegovega ni-ti Stalinovega glasu, si misliš, da ti bomo verjeli.

Učitelj je seveda skušal prepri-čati kmete, da jih ni prevaril in jim dovolil, da so pregledali vso sobo kakor tudi vse sosednje pro-store. Našli seveda niso nikogar, vendar niso mogli razumeti. — Končno so prišli do sledečega sklepa: — Tovariš učitelj, Stalin je vresnici velik, toda Rusija je še večja. Tako močnega glasu pa ne more imeti, da bi ga slišali do naše vasi. To ni mogoče! Vemo pa, da si pošten in da si nam do-sloj vedno govoril resnico, zato ti damo priložnost, da nas prepri-čaš. Pelji se v Moskvo in nam od-tam kar sam govori po rad-iu.

Tvoj glas pa bomo spoznali in če se bo to zgodilo, potem bomo tu-di verjeli.

Nesrečni učitelj ni vedel, kaj bi počel. Ljudje so se sprav bali čudnega aparata, ki je govoril brez človeka in razlagali so si ga z goljufijo ali pa čarovnijo. Zato ga tudi niso hoteli več poslušati in končno je pisal učitelj v Moskvo pristojnemu odseku kako in kaj. Povedal je tudi, da za-htevajo kmetje, naj jim sam go-vori po radio iz Moskve, če jih hoče prepričati.

In zgodilo se je neverjetno!

Učitelj je prejel iz Moskve pi-smo, v katerem so mu sporočili, naj potuje v Moskvo, hkrati pa so mu napovedali dan in uro, kdaj bo govoril v rad-iu. Naročili so mu, naj poskrbi za namestnika in obvesti vse vaščane, da jim bo ta in ta dan ob določenih uri govoril iz Moskve po rad-iu. Učitelj je v resnici obvestil vse vaščane, po-iskal namestnika in odpotoval v Moskvo. Čez nekaj dni so se pa vsi vaščani zbrali v določenih uri v šoli, učiteljev namestnik, ki je upravljal radio aparat, je ujel Moskvo, ko je oddajala neko pre-davanje. Točno ob minuti pa je postaja brez napovedi prekinila predavanje in sam Stalin je začel govoriti. Povedal je, da je postaja zato prekinila, da se bodo mo-gli prepričati prebivalci neke va-si na Kavkazu, da jim govori njih lastni učitelj, čigar glas poznajo, iz Moskve, zato da bodo verjeli kako čudovito deluje moderna ra-diotehnika.

Nato je stopil pred mikrof-on učitelj sam in vaščani v daljni va-sici ob Kavkazu so takoj spozna-li njegov glas. Govoril jim je ta-kole: — Pozdravljam vas, tova-riši in moji učenci iz — Moskve, kjer me je sprejel tovariš Stalin in mi dovolil, da vas prepričam, da je v resnici mogoče slišati s po-močjo radia človekov glas v tako velikanske razdalje. Upam, da me vsi dobro razumete, čeprav nas loči taka daljavo. Hitro boste pre-pričani, da vaš tovariš učitelj ni lagal. Kaj praviš na to ti, never-ni Boris Ivanovič, ki si misliš, da da je kaj takega nemogoče? Le glej, da se boš ta čas, dokler ne pridem nazaj, pridno navadil pi-sati. Vem, da imaš od dela trde preste in da se ti zdi, da si že mno-go preстал, da bi se učil pisati, to-da pomisli, da v Moskvi zna pi-sati že vsak poglavce, zakaj se ne bi mogel naučiti ti, ki imaš ženo in že štiri otroke! — Pa ti, Fedor

POZIV NAROČNIKOM

Vse naročnike, ki se ne- so odzvali na poslana jim opomine prosimo, da po možnosti takoj po-ravnajo naročino. Ko mur to začasno ni mogo-če, naj nam sporoči.

Vsem onim, ki se ne bodo odzvali, bomo pri-morani vstaviti nadaljno pošiljanje lista.

Uprava "Glas Naroda"

Petrovič, le nikar ne misli, da me ne bo več nazaj. To je bova še o-rala pri računski uri. Joj, kako bi te bilo sram, če bi prišel z me-noj v Moskvo, in bi te ljudje gle-dali, ko bi se seševal in odševal s prsti. Vsi bi se ti smejali! Le glej, da boš znal že kaj več, ko se vrnem! — Maša Gorinova me tudi poslušaj, kaj ne? Le pridna ostani, pa kar iz glave si izbij, da bi imela že preslabe, oči, da bi se naveličala brati. Veš, tovariš Stalin mi je naročil, da je prva dolžnost učiteljev, da vas vse naučimo brati in pisati. Tudi on je prepričan, da bo šlo! — Mihajo Stanislavski, ali veš, da sem videl v moskovski šoli prav mlade šest let stare poglavce, ki so pisali v tako ravnih vrstah, da se tebi še sanja ne. Le potrdi se in mnogo vadi, pa bo vedno boljše.

Tako je učitelj okračal po rad-iu vse vaščane enega za drugim. Vsa Rusija se je smejala, in ko je končal, je radio nadaljeval s pre-davanjem. Vaščani ob daljnem Kavkazu pa so — verjeli, ko so dobili dokaz, ki ga jim gotovo no-bena druga radio postaja na sve-tu ne bi hotela dovoliti.

NAJMLAJŠA IN NAJMANJŠA DRŽAVA

Najmlajša in najmanjša država na svetu je vatikanska država, ki pa ima razmeroma največ muze-jev, knjižnic, arhivov in cerkva. Zelo dobro je proskrbljena ta dr-žavica tudi s telefonskimi in ra-dioaparati, kar se pa tiče porabe vode in električnega pogona, pa stoji na prvem mestu. Ina tudi svojo vojsko in policijo, čeprav šteje le okrog 700 prebivalcev. — Med temi je 133 takozvanih pape-ževih "braničev", poleg tega je v Vatikanu palatinska garda, plemiški gardisti, orožniški zbor in detektiv.

Pravijo, da se razlikuje vati-kanska država od drugih v tem, da ni v nji nič naprodaj, niti ne poroš ničesar prodati. Trgovin tam res ni, pač pa se da z marsi-čem trgovati, zlasti s tobakom. V Italiji je tobak zelo drag, v Vati-kanu, kjer ni carine, pa zelo po-ceni. Zato se Italijani v Vatikanu radi zlagajo s cigarami in eiga-retami. V vatikanski državi je edina kavarna, kjer lahko dobiš skodelico kave ali čašico vermuta. Posočajo jo navadno gostje, ki se vračajo od maše. Njim je tudi namenjena. Katoliški mašnik nam-reč ne sme pred mašo ničesar za-vžiti, ker pa mnogo duhovniki, ki hodijo v Vatikan maševat, daleč stanujejo, jim je kavarna zelo do-brodošla.

Med 9. in 2. uro vlada v pape-ževi državi živahno življenje, od 2. do 4. je pa Vatikan prav za prav zaprt. V tem času vatikanska go-spoda obeduje. Popoldne je v Va-tikanu mirno. Ceste so prazne, le tupatam vidiš švicarske gardiste v uniformah, kakor si jih je bil za-mislil Raffael. Najvažnejša je v Vatikanu cerkev sv. Petra, poleg tega ima najmlajša državica apo-stolsko palačo s tisočimi sobami, muzejske dvorane, vojašnice, dve tovarni, eno za gobeline, drugo za slikarje na kamnu in steklu, ti-skarno, bolnice, guvernersko žez-denco, observatorij, kolodvor in se-menišče. V tiskarnah se tiskajo knjige in vatikanska dnevnika "Osservatore Romano" in "Il-lustrazione Vaticane".

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y. PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA PO-TOVANJE

SHIPPING NEWS

Table with shipping schedules for various routes including Havre, Bremen, and Hamburg.

VSE PARNIKE in LINIJE ki so važne za Slovence zastopa: LEO ZAKRAJŠEK General Travel Service 1359 Second Ave, New York, N.Y.

V JUGOSLAVIJO Preko Havre Na Hitrem Ekspresnem Parniku ILE DE FRANCE 27. AVGUSTA (opolodne) 11. Septembra — 1. Oktobra PARIS FRANCE 9. Septembra NIZKE CENE DO VSEH DELOV JUGOSLAVIJE

CENA DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIZANA Angleško-slovensko Berilo (ENGLISH SLOVENE READER) Sine samo \$2.— Naročite za pri KNJIGARNI "GLAS NARODA" 216 West 18th Street New York City

French Line 19 STATE STREET, NEW YORK V JUGOSLAVIJO Preko Bremena Z NAJHITREJŠIMI PARNIKI, KAR JIH PLUJE BREMEN EUROPA Poseben vlak ob parniku v Bremerhavnu jamči najbolj pri-pravno potovanje v Ljubljano. Poljskima da katerikoli agent ali 57 BROADWAY, NEW YORK NORTH GERMAN LLOYD

Mali Oglasi imajo velik uspeh Prepričajte se!

Vsakovrstne KNJIGE POUČNE KNJIGE POVESTI in ROMANI SPISI ZA MLADINO se dobi pri "GLAS NARODA" 216 W. 18th Street New York, N. Y. Telephone: CHELSEA 3878 POPOLEN CENIK JE PRIOBČEN V TEM LISTU VSAKI TEDEN